

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ: Procesy

Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka J. Piłsudskiego
Słupca

Wielkopolski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Poznaniu

Przebieg ewaluacji

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądanych efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł, od: dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców (tych, których dzieci brały udział w badaniu), partnerów szkoły (lub placówki) przy wykorzystaniu różnych metod badawczych (w tym obserwację szkoły i zajęć lekcyjnych). Dzięki temu ewaluacja zewnętrzna daje wyniki o dużej wiarygodności. Jest profesjonalnie zaplanowana i wykonywana, a niezwiązani z badaną szkołą (lub placówką) wykonawcy zapewniają obiektywność.

Badanie zostało zrealizowane w dniach 25-10-2010 - 17-11-2010 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Jarosław Jankowski, Krystyna Podlasińska-Szajkowska. Badaniem objęto 306 uczniów (ankieta i wywiad grupowy), 153 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 32 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z przedstawicielami samorządu lokalnego i partnerów szkoły, grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje lekcji, placówki i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje podstawowe obszary działania szkoły lub placówki: procesy zachodzące w szkole/placówce.

Informacja o szkole

Nazwa placówki	Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka J. Piłsudskiego
Patron	Marszałek J. Piłsudski
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Słupca
Ulica	plac Szkolny
Numer	1
Kod pocztowy	62-400
Urząd pocztowy	Słupca
Telefon	0632751093
Fax	0632751093
Www	www.lo.slupca.com.pl
Regon	00022914500000
Publiczność	Publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	Brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	530
Oddziały	18
Nauczyciele pełnozatrudnieni	34
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	7
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	4
Średnia liczba uczących się w oddziale	29.44
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	15.59
Województwo	WIELKOPOLSKIE (30)
Powiat	Powiat słupecki (23)
Gmina	Słupca (01)
Typ gminy	
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wyniki ewaluacji

Obszar: Procesy

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że szkoła działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną koncepcją pracy, a istniejąca koncepcja pracy jest znana wszystkim pracownikom szkoły. Dyrektor i nauczyciele w wywiadach podają, że do najważniejszych elementów koncepcji pracy Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Słupcy należy zaliczyć m.in.: bardzo dobre przygotowanie uczniów do matury, motywowanie uczniów i rozwój ich zainteresowań, wychowanie światłego i prawnego obywatela, krzewienie wartości patriotycznych, wychowanie poprzez tradycję, jak również rozwój zawodowy nauczycieli, rozwój bazy dydaktycznej, promocję szkoły. Ponadto, nauczyciele wymienili jako najważniejsze założenia koncepcji, według której działa szkoła: wysoką jakość kształcenia, wszechstronny rozwój fizyczny i umysłowy, motywowanie, rozwijanie zainteresowań, pogłębienie wiedzy, naukę języków obcych. Szkoła jest liderem na rynku lokalnym w organizowaniu imprez o zasięgu lokalnym, a także stanowi centrum powiatowego życia kulturalnego, np. prowadzi naukę języka poprzez sztukę i teatr (wystawianie sztuki na deskach Teatru Narodowego w Hanowerze).

Istniejąca w szkole, koncepcja pracy szkoły została przyjęta przez radę pedagogiczną. Ankietowani nauczyciele odpowiedzieli, że rada zatwierdziła: wypracowaną wspólnie koncepcję pracy (81%), a 19% ankietowanych, że koncepcję pracy przedstawioną przez dyrektora po uwzględnieniu sugestii nauczycieli. Nauczyciele (96%) czują się współautorami koncepcji pracy szkoły. W dokumentacji szkoły znajdują się potwierdzenia przedstawienia i przyjęcia koncepcji pracy szkoły przez radę pedagogiczną. Koncepcja pracy szkoły wpisana jest w następujące dokumenty: Wizja i Misja Szkoły, Program Rozwoju Szkoły na lata 2004-2010, Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczy i Profilaktyki, Koncepcję Funkcjonowania Szkoły oraz Roczne Plany Pracy Szkoły.

Pracownicy niepedagogiczni potwierdzają, że w szkole kładzie się szczególny nacisk na przygotowanie do matury i do następnego etapu edukacyjnego. Bardzo ważnym, ich zdaniem, elementem pracy szkoły jest także znajomość historii (szkoły i regionu) oraz kultywowanie tradycji Liceum Ogólnokształcącego w Słupcy. Ponadto, szkoła prowadzi liczne działania ukierunkowane na wychowanie kulturalne młodzieży poprzez uczestnictwo w koncertach, spektaklach teatralnych, występach itp. Rodzice (absolwenci tej szkoły) wielu uczniów wspierają działania szkoły ukierunkowane na podtrzymywanie tradycji. Poza tym, zwracają uwagę na zachowanie (młodzież jest życzliwa i chętna do pomocy) i wychowanie, o czym świadczy wygląd szkoły, m.in. ufundowane schody z granitu, sala fitness, sauna, sale językowe.

Szkoła prowadzi działania realizujące koncepcję pracy szkoły. Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podali, że najważniejsze działania, które realizują elementy zawarte w koncepcji pracy szkoły to: bardzo dobre przygotowanie uczniów do matury poprzez realizację podstawy programowej ze wszystkich przedmiotów, diagnozowanie osiągnięć uczniów, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych przedmiotowych, wyrównawczych i poszerzających wiedzę, jak również szerokie stosowanie metod aktywizujących, projektów edukacyjnych (w tym zagranicznych), organizowanie wycieczek przedmiotowych, czy konkursów i zawodów sportowych. Ponadto, nauczyciele wskazali współpracę z takimi uczelniami, jak: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie w ramach obchodzonych Dni Języka Angielskiego, Niemieckiego, Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu, wyjazdy na wykłady na Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, np. Dzień Nauk Przyrodniczych, na przedstawienia w języku angielskim w Klubie Studenckim "ESKULAP". Motywowanie uczniów i rozwój ich zainteresowań odbywa się poprzez zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, przygotowanie do olimpiad, konkursów (na szczeblu regionu i ogólnopolskim), stosowanie poszerzonego systemu oceniania oraz promowanie uczniów, prezentowanie osiągnięć uczniów oraz poszerzanie oferty szkoły dla uczniów. Wychowanie światłego i prawnego obywatela poprzez: realizację programu wychowawczego i profilaktyki na wszystkich przedmiotach i zajęciach, organizację i udział uczniów w uroczystościach szkolnych, realizację założeń programu dialogu międzykulturowego, spotkania z pedagogiem szkolnym, spotkania z ludźmi kultury, polityki i nauki,

edukację artystyczną. Krzewienie wartości patriotycznych u uczniów poprzez współpracę z kombatantami, współpracę ze szkołami im. Marszałka J. Piłsudskiego, organizowanie uroczystości szkolnych i środowiskowych, jak Dzień Patrona, Narodowe Święto Niepodległości, odsłonięcie tablic Konspiracyjnego Wojska Polskiego, Polskiej Partii Wolności, wychowanie poprzez tradycję, organizowanie uroczystości szkolnych (Bal Pierwszaka, Połowinki, Studniówka, współorganizowanie festiwalu Kultury Cysterskiej, organizowanie spotkań świątecznych, udział w Wawrzynkach Słupeckich. Rozwój zawodowy nauczycieli poprzez udział nauczycieli w szkoleniach, kursach, konferencjach, warsztatach, konsultacjach i spotkaniach metodycznych, organizację Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli. Modernizacja bazy dydaktycznej poprzez systematyczną renowację budynku szkoły, remonty bieżące, polepszające funkcjonalność szkoły, zorganizowanie sali do ćwiczeń wychowania fizycznego, modernizację oświetlenia w sali gimnastycznej, zorganizowanie dwóch sal audio, doposażenie pracowni w pomoce dydaktyczne, informatyzację szkoły, doposażenie biblioteki szkolnej. Promocja szkoły poprzez zamieszczanie informacji w mediach, prowadzenie aktualnej strony internetowej, aktualizowanie gazetek szkolnych, współpracę z gimnazjami, współpracę z otoczeniem szkoły, wydanie publikacji i folderów, organizowanie uroczystości środowiskowych.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadach podali, że koncepcja pracy szkoły jest analizowana przez radę pedagogiczną dwa razy w roku przy okazji sprawozdań z pracy szkoły, a także na zebraniach rady rodziców (cztery razy w roku podejmowany jest temat, dotyczący analizy pracy szkoły) oraz na spotkaniach klasowych z rodzicami uczniów klas I, II, III, jak również podczas rozmów z uczniami na lekcjach wychowawczych. Przykładowe wnioski z analizy: szkoła i jej praca jest słabo znana i promowana w środowisku, brak pełnego rozpoznania kompetencji uczniów gimnazjów przychodzących do klas pierwszych, niepełna analiza postępów w nauce, częściowe rozpoznanie losów absolwentów, nie zawsze ciekawe i interesująco prowadzone lekcje, brak środków na realizację szerszej oferty edukacyjnej, konieczność poszerzenia katalogu zajęć pozalekcyjnych, położenia większego nacisku na kontakty zagraniczne.

Według dyrektora w analizie i modyfikacji koncepcji pracy szkoły uczestniczą: wicedyrektorzy, wybrani nauczyciele, cała rada pedagogiczna, rodzice, uczniowie i pracownicy niepedagogiczni. 97% ankietowanych nauczycieli potwierdziło swoje uczestnictwo w pracach nad analizą lub modyfikacją koncepcji pracy szkoły.

Także dyrektor i nauczyciele w wywiadach podali, że każdego roku przedstawiają swoje propozycje do planu pracy (części koncepcji) w oparciu o wnioski z lat poprzednich, wnioski uczniów i rodziców. Modyfikacje koncepcji pracy szkoły są wynikiem tych analiz, m.in.: wprowadzono kompleksową analizę wyników egzaminów maturalnych, systematyczne badanie losów absolwentów np. rocznik 2006-2009 (ankieta dostępna jest na stronie internetowej, wychowawcy są zobligowani zebrać informacje od absolwentów, dane te przekazują pedagogowi szkoły, który przygotowuje informację zbiorczą dla dyrektora, rodziców i uczniów), wprowadzono arkusz analizy przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów, przeprowadza się tzw. "diagnozy wejścia" (szczególnie z przedmiotów maturalnych), uruchomiono dwie dodatkowe sale audio, wprowadzono więcej zajęć pozalekcyjnych, np. chór, język rosyjski, francuski i inne. Uczniowie coraz liczniej biorą udział w projektach szkolnych, np. Świat Fizyki, Dzień Przedmiotów Przyrodniczych, Dialog Międzykulturowy, teatralnych, w organizowaniu uroczystości szkolnych, np. 80-lecie szkoły, 20-lecie wymiany z Ratsgymnasium Stadthagen.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest akceptowana i znana, uczniom oraz ich rodzicom. Zdaniem uczniów, biorących udział w wywiadzie w szkole kładzie się nacisk na przygotowanie do matury, ale nie tylko, ponieważ oprócz celów dydaktycznych ważne jest wychowanie, w tym wychowanie patriotyczne i obywatelskie. Szkołę, zdaniem uczniów, wyróżnia to, że jest wiele kół, które rozwijają różnorodne zainteresowania. Są to m.in. koła: języka niemieckiego, języka francuskiego, języka rosyjskiego, kultury amerykańskiej i literatury brytyjskiej, recytatorskie, filozoficzne i teologiczne, plastyczne, geograficzne, chemiczne, informatyczne, nauki języka niemieckiego poprzez sztukę. Poza tym, prowadzone są zajęcia dla maturzystów, np.: z języka angielskiego, z języka polskiego, z matematyki, historii, biologii, geografii, fizyki; zajęcia wyrównawcze dla uczniów klas I i II, np.: z języka polskiego, niemieckiego, angielskiego, z matematyki, fizyki, chemii. Oprócz tego bogata jest oferta zajęć sportowych, np.: piłka ręczna chłopców i dziewcząt, piłka siatkowa chłopców i dziewcząt, piłka koszykowa chłopców i dziewcząt, gimnastyka z elementami judo, również kurs przedmałżeński i doradztwo zawodowe. Dla uczniów ważna jest przynależność do szkoły i reprezentowanie jej na zewnątrz, np. w zawodach sportowych,

olimpiadach, mityngach. Szkoła organizuje także połowinki, studniówki, bale, dzień pierwszaka - powitanie klas pierwszych. Wyróżniającym elementem jest edukacja artystyczna - spotkania z filharmonią, wyjazdy do teatrów, które są propozycją uczniów i nauczycieli; ponadto wymiany zagraniczne, obozy językowe, czy Projekt "Peace - lekcja tolerancji" oraz akcje charytatywne. Ważna dla uczniów jest życzliwa atmosfera panująca w szkole, zajęcia fakultatywne prowadzone nawet dla jednej osoby, ilość form, w których można uczestniczyć, możliwość udziału każdego chętnego w konkursach, olimpiadach. Według dyrektora, uczniowie zapoznawani są z koncepcją pracy szkoły m.in.: na spotkaniach z samorządem uczniowskim, na stronie internetowej, w gablocie szkolnej, na lekcjach wychowawczych.

Także rodzice znają i zgadzają się z priorytetami szkoły, bardzo pozytywnie odbierają udział i zaangażowanie dyrektora oraz nauczycieli we wszechstronny rozwój uczniów, zapewnianie bezpieczeństwa i bardzo dobrą współpracę. Według rodziców, biorących udział w wywiadzie, w szkole kładzie się szczególny nacisk na wychowanie obywatelskie, w tym pielęgnowanie bogatych tradycji szkoły. Liceum dba o rozwój zainteresowań uczniów, a także rozwijanie samodzielności i kreatywności uczniów, szanując własną inicjatywę młodzieży. Wymienione przez rodziców najważniejsze kierunki realizowane przez szkołę są spójne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów. Ważne dla rodziców są wymiany międzynarodowe, obozy językowe, a także edukacja artystyczna (m.in. 50-letnia już współpraca z Filharmonią Poznańską). Rodzice zapoznawani są z koncepcją pracy szkoły m.in. na spotkaniach z rodzicami uczniów klas I i III we wrześniu oraz klas II w listopadzie, regularnie na posiedzeniu Prezydium Rady Rodziców oraz na zebraniu plenarnym Rady Rodziców, poprzez stronę internetową, gablotę szkolną.

Powyższe argumenty potwierdzają bardzo wysoki stopień spełniania wymagań oraz fakt, że szkoła ma koncepcję pracy.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej. Jako najważniejsze elementy podstawy programowej wykorzystywane przez nauczycieli w programach nauczania dyrektor wymienił: zdobywanie wiedzy, rozumienie przekazywanych treści, dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych, rozwijanie zdolności myślenia analitycznego i syntetycznego, poznawanie dziedzictwa kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej i światowej, poznawanie zasad rozwoju osobowego i społecznego, umiejętność współdziałania w zespole, rozwiązywanie problemów w sposób twórczy, wykorzystanie w praktyce zdobytej wiedzy, posługiwanie się technologią informacyjną, planowanie i organizowanie własnej nauki, realizację ścieżek edukacyjnych. Ponadto w opinii nauczycieli wszystkie elementy ujęte w podstawie programowej są wykorzystywane w programach nauczania.

Argumentem świadczącym o wysokim spełnieniu wymagania jest fakt, że oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Do najważniejszych działań szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów nauczyciele w wywiadzie wymienili: zajęcia wyrównawcze dla uczniów klas pierwszych, realizację projektów edukacyjnych (np. projekt "Peace - lekcja tolerancji"), wyjazdy nakierowane na rozwój umiejętności posługiwania się językami obcymi (wyjazdy: Anglia, Berlin, Finlandia). Według nauczycieli informacje na temat oczekiwań uczniów uzyskiwane są na podstawie przeprowadzanych ankiet skierowanych do rodziców i uczniów klas pierwszych, w czasie spotkań Samorządu Uczniowskiego, na których uczniowie określają swoje potrzeby, a także podczas lekcji wychowawczych. Na uwagę zasługują wypowiedzi uczniów, którzy w ankiecie wymienili, czego najbardziej chcą się nauczyć w szkole. Są to: języki obce (j.angielski, j.niemiecki), matematyka, informatyka, fizyka, geografia, język polski, przedsiębiorczość, chemia, biologia, muzyka, historia, historia Polski, wiedza o społeczeństwie, wychowanie fizyczne, przedmioty ścisłe i humanistyczne. Ponadto młodzież chciałaby przygotować się do matury, poszerzyć wiedzę z przedmiotów wybranych jako rozszerzone, więcej pracować w laboratorium, a także chciałaby pozyskać informację spoza zakresu nauczania. Dodatkowo uczniowie wskazali

potrzebę: współpracy z innymi ludźmi, pracy w grupie, umiejętności kontaktu z innymi ludźmi, etyki oraz prawidłowych relacji z ludźmi, nawiązywania nowych znajomości, polepszenia kontaktów interpersonalnych, poznania własnej wartości, umiejętności wykorzystania wiedzy w praktyce, zwiększenia swojej sprawności fizycznej, korzystania na różne sposoby z wiedzy jaką posiadają, praktycznych wiadomości z różnych dziedzin, analizowania i rozumienia otaczającego świata, logicznego myślenie, szybkiego rozwiązywanie problemów, umiejętności szybkiego liczenia, rozumieć rzeczy dla nich trudne, nauki potrzebnej do życia codziennego, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, pewności siebie na różnego typu wystąpieniach, umiejętności dobrego komunikowania, systematycznego uczenia się, radzenia sobie ze stresem, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczenia się, żeby się nauczyć, kreatywności, umiejętności szybkiego podejmowania decyzji, wytrzymałości w pracy, dążeniu do celu, samoorganizacji, rozumienia siebie i podnoszenia własnej samooceny, sumienności, systematyczności, odpowiedzialności, samodzielności, rzetelności, zaradności, zdyscyplinowania, solidności, odpowiedniego zachowania, ponoszenia odpowiedzialności za swoje czyny, tolerancji wobec innych, tym aby być dobrym człowiekiem, życzliwości, asertywności, odwagi, pewności siebie, szczerości, wrażliwości, wiary w swoje możliwości, rozwijania swoich pasji i zainteresowań, języka hiszpańskiego. W opinii rodziców potrzeby edukacyjne ich dzieci są następujące: więcej lekcji z przedmiotów maturalnych, dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, chemii, biologii, matematyki, fizyki, informatyki, indywidualizacja sposobu oceniania ucznia, więcej zajęć rozwijających zainteresowania, udział w konkursie lub olimpiadzie, edukacja artystyczna, więcej czasu na tematy powtórzeniowe i utrwalenie materiału, większa współpraca nauczyciela z uczniem, potrzeba logicznego myślenia. Dodatkowo ankietowani rodzice stwierdzili, że działania szkoły są wystarczające a uczniowie mają wszystko co potrzeba. Zdecydowana większość uczniów (84%) stwierdziła w ankiecie, że szkoła umożliwia im nauczenie się najważniejszych dla nich rzeczy. Również w opinii 90% ankietowanych rodziców szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne ich dzieci.

Oferta edukacyjna uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy. W opinii dyrektora Liceum jest szkołą przygotowującą uczniów do studiów czyli do kształcenia zawodowego w następnym etapie edukacyjnym. Oferta edukacyjna Liceum uwzględnia kompetencje potrzebne aktualnie na rynku pracy, ale o charakterze ogólnym: szeroka (najbogatsza w powiecie) oferta klas o różnych przedmiotach nauczanych w podstawie programowej rozszerzonej, nauczanie języków obcych, koła zainteresowań języka rosyjskiego i francuskiego, nauczanie matematyki w podstawie rozszerzonej w dwóch klasach, na lekcjach podstaw przedsiębiorczości realizowane są treści związane z autoprezentacją, poszukiwaniem pracy i umiejętnością odnajdywania się na rynku pracy, także procedury zakładania własnej firmy. Dodatkowo według dyrektora organizowane są spotkania z absolwentami Liceum - studentami różnych kierunków i uczelni, organizowane są drzwi otwarte, w czasie których prezentują się wydziały różnych uczelni wyższych i policealnych oraz organizowane są wyjazdy na wykłady na wyższych uczelniach. Nauczyciele podczas wywiadu wymienili kompetencje, które kształtowane są wśród uczniów związane z potrzebami rynku pracy: kreatywność, otwartość, znajomość technologii informacyjnej i komunikacyjnej. Ponadto szkoła współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy uczy jak poszukiwać pracy (ćwiczenia nt. rozmowy o pracy, pisanie listów, umów, sztuka autoprezentacji, kształtowanie postaw ważnych dla pracodawców). Ważnymi działaniami prowadzonymi przez Liceum jest także przygotowanie do kontynuacji nauki, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, nauka asertywności, rozwijanie indywidualnych zainteresowań, umiejętności wykorzystywania czasu wolnego. Partnerzy społeczni w wywiadzie wymienili najważniejsze działania szkoły z punktu widzenia potrzeb rynku pracy: przygotowanie do matury i do następnego etapu edukacyjnego, współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy w regionie, staż absolwencki dla uczniów.

Realizacja podstawy programowej jest monitorowana. Dyrektor oraz nauczyciele w wywiadach stwierdzili, że podstawa programowa jest w szkole monitorowana. Monitorowanie dokonywane jest poprzez: obserwację lekcji, wypełnianie i analizę arkuszy realizacji podstawy programowej, analizę sprawozdań nauczycieli, wyników egzaminów zewnętrznych i diagnoz wewnętrznych. Wnioski monitoringu wymienione przez dyrektora i nauczycieli uzyskane na podstawie monitoringu realizacji podstawy programowej są następujące: przekazywane są treści ujęte w podstawie programowej; nauczyciele sprawdzają u uczniów rozumienie przekazywanych treści; na niektórych lekcjach uczniowie mają możliwość współdziałania w zespole; na niektórych lekcjach uczniowie posługują się technologią informacyjną; uczniowie kształcą umiejętność posługiwania się językami obcymi;

uczniowie kształcą umiejętność prezentowania swoich poglądów; uczniowie kształcą umiejętność dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych, myślenia analitycznego i syntetycznego, rozwiązywania problemów.

Należy podkreślić, że oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów. Dyrektor wymienił przykłady zmian, jakie zostały wprowadzone by umożliwić uczniom ich pełniejszy rozwój: corocznie modyfikowana jest oferta zajęć pozalekcyjnych (m.in. dla maturzystów, zajęcia wyrównawcze, nauka języków: rosyjskiego i francuskiego, chór szkolny, koło turystyczne, koło filozoficzne i inne), realizowane są programy i projekty: "Czego się Jaś się nie nauczył tego Jan nie będzie umiał.", "e-Szkoła Wielkopolska", "Newton też był uczniem", "Peace - lekcja tolerancji". Realizowane są także wymiany zagraniczne: z Ratsgymnasium Stadthagen (od 20 lat) - projekt teatralny i projekt historyczny, wyjazdy językowe uczniów (Anglia, Finlandia, Włochy), współpraca ze szkołami w Bierszadzi na Ukrainie - "Polska-Ukraina; "Wspólna Przeszłość - Wspólna Przyszłość". Dodatkowo ankietowani nauczyciele wymienili działania wprowadzone do oferty szkoły by umożliwić uczniom pełniejszy rozwój: uruchomiono nowe, atrakcyjne profile nauczania; realizowane są dodatkowe zajęcia pozalekcyjne oraz zajęcia dla uczniów, którzy dotychczas uczyli się poza granicami Polski; dokonano ewaluacji przedmiotowych systemów oceniania, wprowadzono szerszy wachlarz metod aktywizujących; przygotowuje się uczniów do konkursów i olimpiad; organizowane są spotkania z ciekawymi ludźmi; wycieczki, wyjazdy do kina i teatru; organizowane są akcje charytatywne; imprezy szkolne i klasowe; realizowane są także projekty edukacyjne i wyjazdy zagraniczne. Na pytanie "Czy szkoła pomaga Ci rozwijać Twoje zainteresowania?" większość ankietowanych uczniów (59%) potwierdziła. Jednocześnie zdecydowana większość ankietowanych rodziców (84%) stwierdziło, że szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i aspiracje ich dziecka. W opinii przyjaciół szkoły zmiany w ofercie edukacyjnej szkoły w ostatnim czasie dotyczyły: poświęcenia większej uwagi na praktyczne umiejętności np. językowe uczniów, przygotowanie do studiów technicznych, inżynierskich i medycznych podejmowanych nie tylko w kraju, ale i za granicą. Dodatkowo partnerzy szkoły zwrócili uwagę, że na czołowym miejscu znajduje się edukacja patriotyczna i narodowa oraz wielki szacunek dla świadków wydarzeń z przeszłości m.in. kombatantów Konspiracyjnego Wojska Polskiego i Polskiej Partii Wolności, którzy są zapraszani na uroczystości szkolne i lekcje historii i godziny wychowawcze. W Liceum funkcjonuje także Szkolne Koło Ligii Obrony Kraju.

Na zakończenie warto dodać, że szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe. W opinii dyrektora i nauczycieli przykładami działań edukacyjnych i rozwiązań programowych, uznanymi za nowatorskie są: realizacja projektu edukacji artystycznej (wewnątrzszkolne, comiesięczne koncerty Filharmonii Poznańskiej organizowane od 50 lat, koncerty uczniów szkoły dla społeczności szkolnej i środowiska lokalnego, koncerty orkiestr OSP w Słupcy i Ratsbandu, koncerty w Zespole Szkół Muzycznych I i II stopnia, organizowanie spektakli przez "Scenę Kielecką); realizacja projektu teatralnego - nauczanie języka poprzez sztukę; "Dolna Saksonia-Wielkopolska; kultura polska-kultura niemiecka w historyczno-scenicznej edukacji"; realizacja projektu "Peace - lekcja tolerancji"; realizacja projektu "Polska-Ukraina. Wspólna Przeszłość - Wspólna Przyszłość".

Powyższe argumenty potwierdzają, iż oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej, a także jest dostosowana do oczekiwań uczniów oraz aspiracji rodziców. A modyfikacja oferty oparta jest na diagnozie potrzeb uczniów Liceum. Zatem uzasadniają wysoki poziom spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania oraz na podstawie wyników ewaluacji wewnętrznej, wynika, że procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany. Dyrektor w wywiadzie podał następujące przykłady wykorzystania zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej: klasopracownie wyposażone są w niezbędne środki i pomoce dydaktyczne i naukowe; Liceum posiada sale audiowizualne; pracownie komputerowe; bibliotekę; czytelnię. Ponadto w szkole zwraca się uwagę na kierowanie samodzielną pracą uczniów (przykłady: praca z książką); realizację zadań metodą projektu; stosuje się metody poszukujące, np. pogadanka, dyskusja; metody

podające, w tym wykład, referat ucznia; organizowane są wycieczki przedmiotowe; zajęcia warsztatowe np. zajęcia w muzeach, w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym i Powidzkim Parku Krajobrazowym oraz projekty edukacyjne. W szkole prowadzi się kontrolę numerów programów nauczania i podręczników (zgodnie z wykazem Ministerstwa Edukacji Narodowej), kontrolę dzienników lekcyjnych, kontrolę systematycznego oceniania. Jednocześnie w ankiecie nauczyciele podali przykłady stosowanych, zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej. Oto przykłady: rozwijanie zainteresowań i zdolności humanistycznych uczniów; podnoszenie umiejętności komunikowania się w mowie i piśmie; kształcenie umiejętności odbioru, analizy i interpretacji tekstów kultury; zapoznanie z uczniami z tradycją i kulturą narodową, europejską i światową; realizowane jest kształcenie umiejętności selekcji i syntezy wiedzy. Zajęcia prowadzone są w pracowniach wyposażonych w różnorodne pomoce naukowe oraz technologię informacyjno-komunikacyjną, uczniowie mogą korzystać z różnorodnych źródeł informacji (wyposażenie biblioteki, centrum multimedialne). Jako jedyne ograniczenie w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej nauczyciele w wywiadzie wymienili zbyt liczne grupy.

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są planowane. Według wszystkich ankietowanych nauczycieli w szkole planuje się procesy edukacyjne. Dyrektor w wywiadzie wymienił następujące sposoby planowania procesów edukacyjnych: pracę zespołu statutowego i wychowawczego; przygotowywanie planów dydaktycznych przez nauczycieli oraz arkusza organizacji szkoły; przygotowywanie planów pracy zespołów przedmiotowych; planowanie diagnozy wejścia w klasach pierwszych; analizę wyników; analizę próbnych matur i matur; przygotowywanie uczniów do olimpiad i konkursów; planowanie wycieczek przedmiotowych oraz imprez przedmiotowych np. Dnia Języków Obcych, Dnia Przedmiotów Przyrodniczych; planowanie lekcji otwartych; planowanie zmian w Szkolnym Systemie Oceniania i Przedmiotowym Systemie Oceniania; planowanie zajęć pozalekcyjnych; planowanie diagnoz przedmiotowych; organizowanie projektów edukacyjnych; przygotowanie oferty edukacyjnej na potrzeby rekrutacji; planowanie i współpraca z innymi szkołami; prowadzenie arkuszy przyrostu wiedzy i umiejętności z przedmiotów maturalnych. Ponadto 100% ankietowanych nauczycieli stwierdziło, że uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów w planowaniu procesów edukacyjnych w odniesieniu do przedmiotu, którego naucza. Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli uwzględnia także czas potrzebny do zrealizowania poszczególnych treści oraz liczebność klas.

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się. Sąd ten poparty jest wieloma przykładami. Według zdecydowanej większości ankietowanych nauczycieli (97%) szkoła zapewnia możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych a pomieszczenia, w których prowadzone są zajęcia sprzyjają osiągnięciu zamierzonych celów. Ponadto na podstawie obserwacji szkoły i zajęć można stwierdzić, że wielkość sal lekcyjnych jest odpowiednia do liczebności klas, jak również, że liczebność klas pozwala na organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się. Ułożenie przedmiotów w planie dnia umożliwia uczenie się z zachowaniem higieny pracy a liczba godzin zajęć dla klas jest rozłożona równomiernie na poszczególne dni tygodnia zgodnie z zasadami higieny pracy i zasadami BHP (analiza dokumentacji). Uczniowie zajęcia zaczynają codziennie o 8:00, a kończą o 14:10. Pomiędzy zajęciami uczniowie mają 10 minutowe przerwy, a od godziny 10:30-10:45 jest długa przerwa. Zajęcia wyrównawcze i koła zainteresowań prowadzą nauczyciele na siódmej i ósmej godzinie lekcyjnej w każdym dniu, co umożliwia wybór zajęć zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami uczniów. Według zdecydowanej większości ankietowanych rodziców (83%) plan lekcji jest ułożony tak, aby sprzyjał uczeniu się. Natomiast 54% ankietowanych uczniów czuje się zmęczona z powodu liczby zajęć w szkole.

Kolejnym argumentem świadczącym o wysokim poziomie spełnienia wymagania jest fakt, że w szkole stosowane metody nauczania sprzyjają uczeniu się. Jako przykłady działań nauczycieli, które nakierowane są na zwiększenie efektywności procesu uczenia się w szkole dyrektor wskazał: korzystanie z ciekawych metod dydaktycznych; stosowanie samooceny przez uczniów; indywidualne podejście do wymagań dydaktycznych w zależności od możliwości intelektualnych uczniów w zdobywaniu wiedzy; pochwała od nauczyciela, wzbudzenie zainteresowania; ciekawe lekcje; podniesienie efektywności procesu uczenia się w szkole poprzez korzystanie z technologii informacyjnych /prezentacja, film, pokaz multimedialny itp./; udział uczniów w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, projektach edukacyjnych, kołach naukowych itp. Nauczyciele w wywiadzie

wymienili następujące metody nauczania stosowane na lekcjach: metoda problemowa, metody aktywizujące, pogadanka heurystyczna, elementy dramy, burza mózgów, metoda projektu, ćwiczenia praktyczne, praca z podręcznikiem, metoda komunikacyjna, metoda intensyfikacji. Dodatkowo w ankiecie nauczyciele wymienili następujące metody pracy z uczniami: praca w grupach, konwersacje językowe, metody angażujące wzrokowo, słuchowo, kinestetycznie, metaplan, drzewko decyzyjne, stawianie i rozwiązywanie problemów, SWOT, drama, kapelusze myślowe de bobo, praca z wykorzystaniem technologii informatycznej, metody badawcze, poszukiwanie i odkrywanie, lekcje dialogiczne, argumenty "za i przeciw", mapa skojarzeń, pogadanka, wejście w rolę, krótki wykład, aktywna praca z podręcznikiem, studium przypadku, stosowanie samooceny, zagadka kryminalna, dyskusja, dywanik pomysłów. Ponadto ankietowani nauczyciele na pytanie "Jak często uczniowie mają szansę na Pana(i) zajęciach pracować metodą projektu?" odpowiedzieli: "kilka razy w roku" - 61%; "raz na rok" - 19%; "rzadziej niż raz na rok" oraz "co miesiąc" - 10%. Dodatkowo na pytanie "Co wpływa na wybór przez Pana(nią) metod pracy z uczniami?" nauczyciele w ankiecie wymienili w kolejności: cele zajęć; możliwości uczniów; potrzeby uczniów; treści zajęć; inicjatywy uczniów; dostęp do pomocy; miejsce realizacji zajęć; liczba uczniów. W opinii zdecydowanej większości ankietowanych uczniów (87%) pracują oni w grupach wykonując zadania "na niektórych zajęciach". Ponadto ankietowani uczniowie na pytanie: "Czy miałeś(łaś) dziś możliwość postawienia pytania i poszukiwania odpowiedzi na nie samodzielnie lub grupie?" odpowiedzieli: "na niektórych zajęciach" - 50%; "na większości zajęć" - 28%. Dodatkowo na pytanie "Jak często na zajęciach rozwiązujesz problemy sformułowane przez nauczycieli lub uczniów?" 66% ankietowanych uczniów odpowiedziało "na niektórych zajęciach", 30% - "na większości zajęć". Jako najczęściej używane urządzenia i pomoce wykorzystywane na lekcjach uczniowie w ankietach wymienili: projektor, komputer, internet, tablicę interaktywną. Na podstawie obserwacji szkoły należy stwierdzić, że w Liceum są dwie sale lekcyjne z 29 stanowiskami komputerowymi. Ponadto w Bibliotece szkolnej są 3 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu, z których uczniowie mogą korzystać także w czasie przerw śródlekcyjnych. Na podstawie obserwacji zajęć można stwierdzić, że: nauczyciele stwarzają możliwości samodzielnego wykonywania ćwiczeń. Uczniowie pracowali w grupach trzy, cztero i siedmiosobowych. Uczniowie sami dobierali się w grupy, jak i też podziałem stawał się układ siedzenia w ławkach. Metody były różnorodne, skuteczne i adekwatne do celów lekcji. Uczniowie byli zaangażowani w wykonywanie zadań i aktywni. Nauczyciele zachęcali uczniów do aktywności poprzez pochwały ustne, zachęcanie do odpowiedzi, za prawidłowe rozwiązanie zadań nagradzani byli ocenami i plusami. Dodatkowo ankietowani uczniowie stwierdzili, że: Ucząc się dzisiaj czułem(łam) się zaciekawiony(a) - 52% "nie", 48% "tak"; Aktywnie uczestniczyłem(łam) w zajęciach: 63% - "tak", 37% - "nie".

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce. W opinii wszystkich ankietowanych nauczycieli przekazują oni uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Ponadto nauczyciele podali przykłady tego, co zawiera informacja zwrotna: uzasadnienie oceny, wskazanie popełnionych błędów, analiza poprawnej odpowiedzi, podanie poprawnych odpowiedzi i wskazanie mocnych i słabych stron ucznia, ukierunkowanie sposobu poprawy, brakujące elementy, wady odpowiedzi, informację czego uczeń nie opanował i czego zabrakło na wyższą ocenę, uczeń dowiaduje się, czy tok jego rozumowania jest poprawny, przy odpowiedzi ustnej przekazywana jest informacja dotycząca braków wiedzy, a także kształtu językowego wypowiedzi, przy ocenianiu sprawdzianów podawany jest przelicznik punktów na oceny, przy pracy pisemnej wskazywane są kryteria, które powinny być spełniane na poszczególne punkty, a także przelicznik punktów na oceny, wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy bądź odpowiedzi, wskazanie, co wymaga dodatkowej pracy i poprawy, pomoc w przygotowaniu do poprawy, ustalenie terminu poprawy. Uczniowie (ankieta) w zdecydowanej większości (81%) wiedzą dlaczego otrzymali taką, a nie inną ocenę. Jednak według 73% ankietowanych uczniów nauczyciele wystawiając ocenę nie odnoszą się do ich wcześniejszych osiągnięć lub trudności. Ponadto 52,5% ankietowanych uczniów stwierdziło, że nauczyciele wystawiając ocenę odnoszą się do tego, co umieli lub wiedzieli wcześniej. Z analizy dokumentów wynika, iż szkoła monitoruje jakość i efektywność procesu uczenia się m.in. poprzez: indywidualne badanie wyników matury oraz zbiorczą analizą wyników matur. Ponadto w dokumentacji znajduje się informacja na temat diagnozy wejścia (dwupoziomowa: dla języków obcych ze względu na podział na grupy oraz z przedmiotów maturalnych). W szkole dokumentuje się także realizację podstawy programowej (arkusze kontroli realizacji podstawy programowej). Wychowawcy klas prowadzą dokumentację wychowawcy klasowego. Dokumentuje się także działalność zajęć wspomagających rozwój ucznia (koła zainteresowań, zajęcia wyrównawcze, ...). Na korytarzach szkolnych znajdują się gabloty z dyplomami

uczniów, którzy uzyskali czołowe lokaty w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych. Ponadto w szkole umieszczone są gabloty z pucharami za zajęcie czołowych miejsc w czasie zawodów sportowych.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce oraz motywuje ich do dalszej pracy. Według zdecydowanej większości ankietowanych nauczycieli (93%) uczniowie dzięki informacji zwrotnej jaką otrzymują od nauczycieli są zmotywowani do pracy. Również według 62% ankietowanych rodziców ocenianie motywuje dziecko do dalszej pracy. Na pytanie "Jak się zazwyczaj czujesz, kiedy jesteś oceniany?" 69% ankietowanych uczniów odpowiedziało, że postanawia, że się poprawi; 66% uczniów wie, co ma poprawić; 33% czuje się zniechęconych natomiast 29% ma ochotę się uczyć. Ponadto na pytanie "Czy nauczyciele rozmawiają z Tobą na temat przyczyn Twoich trudności w nauce?" 83% ankietowanych uczniów odpowiedziało, że "nigdy" lub "rzadko". Przeciwnego zdania było natomiast 17% badanej młodzieży.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów. Według zdecydowanej większości ankietowanych nauczycieli (93%) systematycznie monitoruje postępy wszystkich uczniów. W opinii 71% samych nauczycieli prowadzą oni systematycznie analizę osiągnięć w sposób zorganizowany. Dyrektor wymienił sposoby prowadzenia monitoringu osiągnięć uczniów. Do najważniejszych zaliczył: kontrolę liczby ocen i stosowania pełnej skali ocen, analizę śródrocznych i rocznych wyników w nauce, analizę ocen z zachowania, analizę wyników egzaminów maturalnych (także próby), obserwację lekcji, analizę osiągnięć uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach, prowadzenie rejestru osiągnięć uczniów - także na stronach www i w gablotach szkolnych, analizę przyczyn niepowodzeń w nauce indywidualnych uczniów przez zespół wychowawczy. W opinii dyrektora nauczyciele monitorując osiągnięcia uczniów poszukują odpowiedzi na następujące pytania: jaka jest skuteczność procesów edukacyjnych; jak usprawnić procesy edukacyjne; jakie wnioski do dalszej pracy szkoły płyną z monitoringu; czy nauczyciele systematycznie oceniają; czy wykorzystywana jest przez nauczycieli pełna skala ocen; jakie wyniki osiągają uczniowie w klasyfikacji śródrocznej i końcoworocznej; czy na lekcjach uczniowie pracują metodami aktywnymi; jakie wyniki osiągają uczniowie z przeprowadzanych diagnoz wewnętrznych i egzaminów zewnętrznych; jakie lokaty osiągają uczniowie w olimpiadach, konkursach i zawodach; jakie oceny uzyskują uczniowie z zachowania; jakie są wyniki egzaminu maturalnego; czy uczniowie dostają się na wybrane przez siebie studia.

Kolejnym argumentem potwierdzającym wysokie spełnienie wymagania jest fakt, że procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane. Sąd ten można poprzeć następującymi dowodami. Według dyrektora w tym i poprzednim roku szkolnym prowadzony był monitoring procesów edukacyjnych. Potwierdzili to wszyscy ankietowani nauczyciele. Dyrektor wskazał sposoby prowadzenia monitoringu procesów edukacyjnych: kontrola nauczycielskich planów dydaktycznych oraz ich realizacji; monitoring realizacji podstawy programowej poprzez kontrolę dzienników; obserwację lekcji; kontrolę arkuszy realizacji podstawy programowej; obserwacja lekcji pod kątem wprowadzania metod aktywnych i indywidualizowania procesu nauczania; kontrola zajęć pozalekcyjnych; system zatwierdzania wycieczek przedmiotowych; kontrola frekwencji na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych; monitorowanie realizacji zajęć w ramach projektów; osiągnięcia uczniów w olimpiadach i konkursach; analiza osiągnięć śródrocznych i końcoworocznych uczniów; analiza ocen z zachowania; analiza wyników matur. Na pytanie "W jaki sposób monitoruje Pan(i) procesy edukacyjne?" ankietowani nauczyciele udzielili następujących odpowiedzi: prowadzenie dziennika; monitorowanie poszczególnych sprawności językowych; poprzez analizę wyników egzaminów zewnętrznych; sprawdziany, kartkówki, testy, próbne matury, prace domowe; projekty; diagnozę wejścia w klasach pierwszych; diagnozę przyrostu w klasie drugiej; analizę przyrostu wiedzy na przestrzeni trzech lat; analizę wyników semestralnych i rocznych - wnioski do pracy i jej planowanie; rozmowy z uczniami oraz z innymi nauczycielami; rozmowy z rodzicami; obserwację; samoocenę; samokontrolę; analizę ocen z zachowania, analizę przyczyn niepowodzeń uczniów. Ponadto nauczyciele wymienili pytania jakie są stawiane podczas monitoringu. Oto przykłady: pytanie o stopień realizacji podstawy programowej; efektywność procesów; jakie są postępy uczniów i o przyrost wiedzy; jakie standardy wymagań są realizowane; realizację celów; w jakim stopniu młodzież przyswoiła sobie wiedzę; opanowała treści nauczania; czego jeszcze nie potrafi; jakie są jej braki; czy zdobytą wiedzę potrafi wykorzystać w praktyce; dotyczące analizy wyników; skali trudności zadań; jaki był stan wyjściowy; jaki nastąpił przyrost wiedzy; jaka jest średnia ocen; czy realizowana jest zamierzona tematyka lekcji; systematyczność oceniania; czy dane procesy są efektywne; czy

spełniają swoją rolę; jakie płyną z nich wnioski; co można zrobić, by usprawnić procesy; do czego należy dążyć; co warto zaplanować; jakich działań oczekuje się od szkoły; co warto i trzeba zaplanować; jakie zostały podjęte kroki w pracy z uczniem bardzo słabym; czy stosowane są metody aktywizujące; czy realizowany jest plan dydaktyczny; czy procesy są skuteczne; jak je usprawnić; jakie lokaty uzyskują uczniowie w konkursach i olimpiadach; jakie są oceny z zachowania, jakie są wyniki z klasyfikacji/egzaminu poprawkowe; co stoi na przeszkodzie w realizacji celów edukacyjnych; co uczniowie już osiągnęli; czy przedmioty nauczane na poziomie rozszerzonym dają szansę wyboru kierunku studiów; czy kółka zainteresowań spełniają oczekiwania uczniów; jaki jest przyrost wiedzy uczniów z wybranych przedmiotów; czy wykorzystują pełną skalę ocen; jaki jest skutek moich procesów edukacyjnych, jak polepszyć moją pracę, czy stosuję wystarczającą ilość i jakość metod aktywnych, w jakim kierunku powinna dalej iść praca z uczniem.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Dyrektor w wywiadzie stwierdził, że wnioski z monitoringu są wykorzystywane w planowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele i zespoły nauczycielskie planują procesy edukacyjne natomiast dyrektor w ramach planowania pracy szkoły i modyfikacji koncepcji pracy wykorzystuje nauczycielskie plany dydaktyczne i plany zespołów i planuje procesy. W Liceum w Słupcy funkcjonują następujące rodzaje zespołów: zespół przedmiotów humanistycznych, zespół nauczycieli języków obcych, zespół matematyków i informatyków, zespół nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, zespół nauczycieli wychowania fizycznego i przysposobienia obronnego, zespół wychowawczy, zespół ds. ewaluacji, zespół ds. promocji, zespół statutowy; zespoły zadaniowe (np.: ds. obchodów 85-lecia szkoły). Jako przykłady decyzji dotyczących procesów edukacyjnych, które wynikają z monitoringu tych procesów dyrektor wymienił: wprowadzenie arkuszy przyrostu wiedzy, wprowadzenie indywidualnych analiz wyników matury i przedstawianie ich na posiedzeniach rady pedagogicznej, wprowadzanie na szeroką skalę metod aktywnych, wprowadzanie pełnej skali ocen oraz plusów. Z kolei jako wnioski i przykłady wykorzystania wniosków wpływających z monitorowania procesów edukacyjnych nauczyciele w wywiadzie podali: wprowadzenie czytania na poziomie struktury tekstu - analiza tekstu, rozwijanie umiejętności komunikowania się i budowania dłuższej wypowiedzi, zwiększenie liczby ćwiczeń i zadań uzupełniających braki - integracja międzyprzedmiotowa, umiejętności przydatne dla różnych przedmiotów, działania związane z brakiem świadomości podejmowanego wysiłku fizycznego, wprowadzenie arkuszy przyrostu wiedzy, wprowadzenie indywidualnych analiz wyników matury i przedstawianie ich na posiedzeniach rady pedagogicznej, wprowadzanie na szeroką skalę metod aktywnych, wprowadzanie pełnej skali ocen oraz plusów.

Współpraca nauczycieli i uczniów dotyczy procesów edukacyjnych. W opinii dyrektora szkoła uwzględnia propozycje uczniów. Do przykładów działań uwzględniających te opinie dyrektor zaliczył: zwiększenie liczby godzin na przedmioty zdawane na maturze, wprowadzenie większej liczby zajęć wyrównawczych, wprowadzenie zajęć dodatkowych (przygotowujących do matury, język rosyjski i francuski, chór), organizowanie uroczystości przygotowywanych dla środowiska lokalnego (np. Recital "Jeden krótki dzień"), organizowanie wycieczek przedmiotowych (np. wyjazd do Planetarium w Toruniu), zorganizowanie salki do ćwiczeń rekreacyjnych, wprowadzenie losowania "Szczęśliwego numeru", zorganizowanie miejsc do nauki i odpoczynku na korytarzach szkolnych, zorganizowanie kawiarenki szkolnej, termin i sposób przeprowadzania sprawdzianu, organizowanie językowych wyjazdów zagranicznych. Jednocześnie można stwierdzić, że nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć, uwzględniając pomysły uczniów dotyczące m.in.: zajęć pozalekcyjnych, terminów testów, sprawdzianów, metod pracy na lekcji, tematyki lekcji (ankieta dla nauczycieli). Z kolei uczniowie w ankiecie odpowiadając na pytanie, "Czy nauczyciele pytają Was o opinie, w jaki sposób chcielibyście uczyć się na lekcjach?" odpowiedzieli, że "na niektórych zajęciach" (57%) oraz "nigdy" (35%). W opinii uczniów przykładami zmian w szkole, które zostały przygotowane wspólnie z nauczycielami są: organizowanie rocznych wycieczek zagranicznych, tematyka zajęć pozalekcyjnych, tematyka wjazdów, wycieczek, organizacja tematycznych połówek (np. stroje, muzyka), Dzień języków obcych, Dzień samorządności, koncerty dla społeczności lokalnej, koncerty z okazji 11 listopada, z okazji walentynki. Rodzice zdecydowanie stwierdzili, że nauczycielom trudno byłoby realizować zadania własne w przypadku gdyby wszyscy uczniowie chcieli wskazywać swoje potrzeby. Nie mniej uczniowie mają możliwość zgłaszania swoich oczekiwań, które szczególnie realizowane są w czasie zajęć pozalekcyjnych. Dodatkowo rodzice wymienili projekty, które są uzupełnieniem oczekiwań młodzieży (np. Projekt "Newton też był uczniem"). Ponadto należy stwierdzić, że w czasie obserwowanych zajęć nauczyciele nie pytali

uczniów o sposób pracy na lekcji. Uczniowie nie zgłaszali pomysłów dotyczących sposobu pracy na lekcji.

Kolejnym argumentem świadczącym o wysokim poziomie spełnienia wymagania jest fakt, że nauczyciele stosują zróżnicowanie metody wspierania oraz motywowania uczniów. Na pytanie "W jaki sposób Pan(i) wspiera swoich uczniów w uczeniu się?" nauczyciele odpowiedzieli: poprzez pochwały; podpowiadając różne techniki uczenia (np. zapamiętywania); motywując ocenami; poprzez realizację projektów edukacyjnych i kółek zainteresowań; prowadzenie dodatkowych zajęć dla uczniów mających problemy w nauce lub tych, którzy chcą pogłębić swoją wiedzę; konsultacje indywidualne; zachętę do udziału w konkursach, olimpiadach; stwarzanie życzliwej atmosfery; modyfikowanie wymagań; wyjaśnianie trudnych tematów w sposób bardzo przystępny; różnicowanie skali trudności zadań dla bardziej i mniej zaawansowanych uczniów; sprawiedliwe ocenianie; stawianie celów; określanie mocnych stron; omawianie prac klasowych i sprawdzianów na forum klasy lub indywidualnie; poprzez indywidualizację pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów. W opinii uczniów (wywiad z uczniami) nauczyciele przygotowują dodatkowe materiały dla zainteresowanych uczniów. Ponadto udostępniają uczniom swoje prywatne materiały. Nauczyciele znajdują także czas na powtórzenie materiału, który jest obszerny. Wielu nauczycieli motywuje młodzież uśmiechem, postawą, a ocena od nauczyciela, który ma wiedzę i autorytet jest szczególnie ważna. Są też tacy uczniowie, którzy nie przejmują się oceną. Również rodzice potwierdzili fakt wspierania uczniów przez nauczycieli. Oto przykłady: nauczyciele motywują uczniów m.in. poprzez: obiektywne ocenianie, stosowanie stypendiów i innych form nagradzania i wspierania. Szkoła chwali uczniów za wykonywane zadania. Ponadto informacja o sukcesach uczniów znajduje odzwierciedlenie w artykułach w prasie lokalnej i na stronie internetowej. Tradycją są sukcesy sportowe, artystyczne, przedmiotowe (szkoła wykorzystuje potencjał wszystkich uczniów). Ważne dla rodziców jest także to, że Liceum wprowadza młodzież w różne role społeczne. Na pytanie "W jaki sposób Pan(i) motywuje swoich uczniów?" nauczyciele odpowiedzieli: poprzez ocenianie oraz dodatkowe plusy aktywność; wskazywanie na pozytywne osiągnięcia i postęp; pochwały przed klasą i przed rodzicami; pokazując przydatność nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce/życiu; stwarzając sytuacje wykorzystania tej wiedzy (np. spotkania z obcokrajowcami); otwartą postawę wobec nich; atrakcyjne metody i formy pracy; wizję przyszłej nauki na studiach; zachęcanie do udziału w konkursach i zawodach; rozmowę; zajęcia pozalekcyjne; eksperymenty pedagogiczne i treściowe; ciekawą lekcję (pokaz multimedialny, film); uwzględnianie na lekcji problemów i potrzeb współczesnej młodzieży; poprzez udział w projektach językowych; wycieczkach zagranicznych; pobudzanie aktywności umysłowej uczniów; ich wyobraźni; nagradzanie osiągnięć uczniów; docenienie umiejętności uczniów; proponowanie zadań angażujących uczniów; wysuwanie kandydatury ucznia do nagród i stypendiów; poprzez wskazywanie ich mocnych stronach i zachęcania do pracy nad słabymi.

Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów są wdrażane. Dyrektor w wywiadzie podał przykłady wniosków z monitorowania osiągnięć uczniów: uczniowie w 100% zdają egzamin maturalny, absolwenci dostają się na wyższe studia ale nie wszyscy na te, które zaspokajają ich ambicje, uczniowie mogliby w większym zakresie brać udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, uczniowie są oceniani systematycznie, systematycznie jest wprowadzana pełna skala ocen określona w statucie. Na pytanie "Jakie są wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów? Proszę podać przykłady wdrożonych wniosków?" nauczyciele w czasie wywiadu odpowiedzieli: informacja zwrotna z udziału w konkursach i olimpiadach, zawodach sportowych, przyznawanie stypendiów szkolnych (półroczne) za naukę, Stypendia Towarzystwa Samorządowego z Konina, z Wojewódzkiego Urzędu Pracy dla uczniów zdolnych; Stypendia Prezesa Rady Ministra; Stypendia Ministra Edukacji Narodowej; Stypendia socjalne; wprowadzenie arkuszy przyrostu wiedzy; wprowadzenie indywidualnych analiz wyników matury i przedstawianie ich na posiedzeniach rady pedagogicznej, wprowadzanie na szeroką skalę metod aktywnych, wprowadzanie pełnej skali ocen oraz plusów.

Informacja o postępach w nauce pomaga uczniom uczyć się. Według 83% ankietowanych rodziców informacja o wynikach dziecka, uzyskana od nauczycieli pomaga im się uczyć. Zdaniem zdecydowanej większości (85%) ankietowanych rodziców ich dziecko potrafi się uczyć. W opinii uczniów w szkole rozmawia się o tym jak się uczyć. Ma to miejsce na lekcjach wychowawczych, na lekcjach organizacyjnych z każdego przedmiotu i w czasie spotkań z pedagogiem szkolnym (szczególnie klasy pierwsze i trzecie). Informacje dotyczą planowania nauki, organizacji np. z jakich pomocy (podręczników) skorzystać, jak radzić sobie ze stresem, do kogo zwrócić się o pomoc. Uczniowie w wywiadzie zaakcentowali, że rozmowy te są bardzo pomocne, dlatego chętnie w nich

uczestniczą i wykorzystują cenne wskazówki w praktyce np. planując przygotowanie prezentacji z języka polskiego. W dniu badania 59% ankietowanych uczniów wyraziło zdanie, że nie dostali od nauczyciela wskazówki, która pomogła mi się uczyć (41% stwierdziło, że taką wskazówkę otrzymało).

Powyższe argumenty potwierdzają, że procesy edukacyjne w Liceum mają charakter zorganizowany. W szkole w planowanie i doskonalenie procesów edukacyjnych zaangażowani są nauczyciele oraz uczniowie. Szkoła wykorzystuje różnorodne metody nakierowane na uatrakcyjnienie procesów edukacyjnych. Ponadto szkoła systemowo analizując wnioski dotyczące osiągnięć uczniów, nie zaniedbuje procesu permanentnego motywowania uczniów do nauki. Zatem należy potwierdzić wysokie spełnienie wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych. Tezę potwierdzają wszyscy ankietowani nauczyciele, którzy m.in. odpowiedzieli, że konsultują swoje plany zajęć edukacyjnych z innymi nauczycielami. Poza tym, systematycznie współpracują przy planowaniu zajęć pozalekcyjnych (wyrównawczych i przygotowujących do matury), spotkań z rodzicami, wyjazdów na wycieczki, w czasie spotkań zespołów przedmiotowych i wychowawczych. Wspólnie nanoszą zmiany w dokumentacji szkolnej, dotyczącej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, analizują procesy dydaktyczne, np.: system oceniania, wyniki próbnych egzaminów maturalnych, przygotowanie uczniów do konkursów i olimpiad, realizację projektów edukacyjnych. Opracowują narzędzia służące diagnozie wstępnej i diagnozie poziomu wiedzy i umiejętności nabytych w szkole, przygotowują i organizują uroczystości szkolne oraz środowiskowe, uczestniczą w wymianie międzynarodowej.

Nadto, nauczyciele współpracują przy analizie procesów edukacyjnych. Dyrektor w wywiadzie podaje, że w liceum dokonuje się analizy procesów edukacyjnych poprzez systematyczne sprawdzanie dokumentacji szkolnej. Dwa razy w roku prowadzona jest analiza procesów edukacyjnych, a wnioski przedstawiane są radzie pedagogicznej, radzie rodziców, samorządowi uczniowskiemu. Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciel bibliotekarz, przedstawiają sprawozdania ze swojej działalności. Przewodniczący zespołów zadaniowych, przedmiotowych (humanistów, języków obcych, przyrodników, matematyków, wychowania fizycznego) i wychowawczych prowadzą analizy procesów edukacyjnych, przedstawiają sprawozdania z działalności zespołów. Analiza procesów odbywa się także na posiedzeniach zespołów przedmiotowych kilka razy w roku. Dyrektor na analitycznych radach pedagogicznych zapoznaje nauczycieli ze wszystkimi wnioskami uzyskanymi na podstawie prowadzonej w szkole analizy procesów edukacyjnych. Zdaniem ankietowanych nauczycieli, analizy procesów edukacyjnych, zachodzących w szkole, dokonują w następujący sposób: podejmują je wspólnie z innymi nauczycielami np. w zespołach zadaniowych (93%), samodzielnie przeprowadzają analizę procesów, za które ponoszą odpowiedzialność (71%), analizy są prowadzone z innymi nauczycielami przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów (39%).

Poza tym, nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. Zdaniem dyrektora, nauczyciele wspomagają się wzajemnie poprzez wymianę informacji, wiedzy i doświadczenia. Pracują w powołanych w szkole zespołach zadaniowych, międzyprzedmiotowych i wychowawczych. Dyrektor podał następujące przykłady wzajemnego wspierania się nauczycieli: wspólne przygotowywanie i analiza wymagań w ramach przedmiotowego systemu oceniania, wspólne przygotowywanie sprawdzianów, testów, przeprowadzanie diagnoz i analiz (wejścia, diagnozy klas drugich i analiz próbnych matur), tworzenie wspólnej bazy (np. językowej, przyrodniczej, matematycznej) pomocy dydaktycznych i wymiana przygotowanych pomocy, opieka nad nauczycielami stażystami, prowadzenie lekcji otwartych, wspólne planowanie pracy zespołów nauczycielskich, realizacja projektów, ścieżek przedmiotowych, korelacja międzyprzedmiotowa, np.: język polski, dokumenty aplikacyjne oraz autoprezentacja, przygotowywanie uczniów do olimpiad, np. olimpiady ekologicznej, konkursów i przeprowadzanie szkolnych etapów, jak również prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla grup

uczniowskich na różnych poziomach zaawansowania. Praca nauczyciela biblioteki na rzecz poszczególnych nauczycieli przedmiotów, np. zakup książek i materiałów dydaktycznych, pedagoga dla wychowawców, m. in. zainteresowanie problemami uczniów również spoza szkoły, zgłaszanie uczniów do stypendiów naukowych i socjalnych, informowanie o uczniach, potrzebujących pomocy. Ponadto, nauczyciele wymienili wspólną organizację imprez, wyjazdów, wycieczek, współpracę opiekuna samorządu uczniowskiego z wychowawcami klas i z pedagogiem szkolnym, także konsultacje, wymianę publikacji, doświadczeń i materiałów dydaktycznych, jak również sugestie w zakresie metod i form realizacji treści programowych oraz dzielenie się wiedzą zdobytą podczas kursów i szkoleń zewnętrznych. 73% ankietowanych nauczycieli uważa, że wsparcie, jakie uzyskuje od innych nauczycieli, jest wystarczające.

Procesy zmian są efektem wspólnych decyzji. Dyrektor i ankietowani nauczyciele wskazali zmiany dotyczące procesów edukacyjnych, które są efektem wspólnych decyzji, m.in. szkolnego systemu oceniania. Dotyczyły one rozszerzenia skali ocen (z plusami) oraz doprecyzowania kryteriów ocen z zachowania. Wynikiem jest wykorzystywanie rozszerzonej skali ocen, która lepiej informuje uczniów o efektach ich pracy oraz motywuje, a ocenianie jest obiektywne. Kolejnym przykładem jest prowadzenie projektów szkolnych, projektów międzynarodowych, tj.: teatralnego, (dwuczęściowy wyjazd do Niemiec i rewizyta w Polsce) i historycznego, wyjazdy językowe uczniów (Anglia, Finlandia, Włochy), współpraca ze szkołami w Bierszadzi na Ukrainie - "Polska-Ukraina; "Wspólna Przeszłość - Wspólna Przyszłość". Wspólnie zmieniono sposób monitorowania osiągnięć uczniów i wprowadzono arkusze przyrostu wiedzy ucznia, a efektem jest wykorzystywanie przez nauczycieli arkuszy do planowania pracy dydaktycznej i zajęć pozalekcyjnych. Poza tym, rozszerzono ofertę zajęć pozalekcyjnych, dzięki czemu uczniowie osiągają pełniejszy, wszechstronny rozwój, o czym świadczą wyniki egzaminu maturalnego. Nauczyciele wskazali także na współpracę dotyczącą procesów wychowawczych, np.: wspólne oddziaływanie wychowawców, ustalanie form pomocy uczniom z problemami, realizacja programów wychowawczych i profilaktyki (współtworzenie tematyki lekcji wychowawczych dla poszczególnych poziomów we współpracy z pedagogiem i zespołami klasowymi), współorganizowanie akcji dobroczynnych i charytatywnych. 90% ankietowanych nauczycieli potwierdza, że ich głos jest brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych.

Powyższe argumenty potwierdzają, iż procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli, zatem uzasadniają bardzo wysoki poziom spełniania wymagania.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: Kształtuje się postawy uczniów

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania oraz wyników ewaluacji wewnętrznej, wynika, że działania wychowawcze podejmowane w Liceum Ogólnokształcącym w Słupcy są spójne. Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podają następujące przykłady potwierdzające tę tezę: funkcjonuje opracowany i ewaluowany program wychowawczy oraz program profilaktyki. Zespół wychowawczy w oparciu o wnioski, wynikające z realizacji tych programów, jak również z bieżących potrzeb, opracowuje ramową tematykę zajęć wychowawczych na poszczególnych poziomach nauczania. Wychowawcy uwzględniają specyfikę swojej klasy, a także propozycje uczniów i uzupełniają tematykę zajęć wychowawczych. Także wychowawcy klas i nauczyciele współpracują na bieżąco z pedagogiem w celu wspólnego oddziaływania na uczniów. Ustalono, że wszyscy nauczyciele na zajęciach w jednakowy sposób reagują na podobne problemy wychowawcze. Nauczyciele przekazują sobie także informacje o przewidywanych ocenach z zachowania w celu ich zobiektywizowania. Wspólnie przygotowywane są uroczystości międzyklasowe, np. studniówka, połowinki, bal pierwszaka, itp. Licznie realizowane są programy profilaktyczne dla uczniów, m. in. "Stres pod kontrolą", "Różowa wstążeczka", "Zdrowie piersi" oraz organizowane akcje dobroczynne i charytatywne. Przyjęte w programie wychowawczym treści i powinności wychowawcze w znacznej części są wspólne dla wszystkich przedmiotów. W opinii nauczycieli, dbanie o utrzymanie spójności działań wychowawczych odzwierciedla się w pomocy nauczycieli i pedagoga we wspólnym rozwiązywaniu

problemów. Ponadto, szkoła współpracuje z policją (choć obecnie brak trudnych przypadków), modyfikowane są zapisy w programie wychowawczym i profilaktyki, organizowane są koncerty charytatywne, jak również realizowane zadania w ramach promocji zdrowia.

W szkole zwraca się uwagę na edukację patriotyczną, regionalną oraz wielki szacunek dla świadków wydarzeń z przeszłości m.in. kombatantów Konspiracyjnego Wojska Polskiego i Polskiej Partii Wolności, którzy są zapraszani na uroczystości szkolne i lekcje historii i wychowawcze. W liceum funkcjonuje także Szkolne Koło Ligii Obrony Kraju, jest "Sala tradycji", są liczne tablice pamiątkowe, posiada sztandar. Nauczyciele wskazali na trudności, związane z absencją niektórych uczniów, odległe dojazdy uczniów do szkoły, ograniczenia finansowe przy organizowaniu wycieczek szkolnych. 73% ankietowanych uczniów odpowiedziało, że czuje się traktowana przez nauczycieli w równy sposób z innymi uczniami, i że nauczyciele traktują młodzież sprawiedliwie (66%). Także rodzice (72%) w ankietach podają, że nauczyciele traktują uczniów w równy sposób.

Pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie podali, że w szkole dyskutuje się na temat pożądanych postaw i te postawy daje się zaobserwować na co dzień. Uczniowie są chwaleni za postawy wobec osób starszych i potrzebujących, licznie biorą udział w akcjach charytatywnych, dbają o porządek i sprzątają po sobie. Młodszy uczniowie uczą się od starszych kolegów pozytywnych zachowań. Młodzież nie pali w ubikacjach, nie widać oznak zniszczeń i wandalizmu. Szkoła jest bezpieczna, wejścia są monitorowane, szatnie otwarte i w ostatnich latach nie zanotowano kradzieży. Uczniowie wcześniej przyjeżdżający do szkoły i oczekujący na odjazd autobusu mają miejsce przeznaczone na oczekiwanie (stoliki i miejsca do siedzenia).

Argumentem potwierdzającym, że działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów, a diagnozę przeprowadza się między innymi na podstawie rozmów z uczniami na lekcjach wychowawczych i ich rodzicami na zebraniach, ankiet dla uczniów i rodziców na początku roku szkolnego, obserwacji uczniów w szkole (m.in. podczas uroczystości), rozmów z przedstawicielami samorządu uczniowskiego. Jako najważniejsze potrzeby, określone w wyniku diagnozy, nauczyciele wskazali następujące: uczniowie chcą rozmawiać o przyszłości (wybór kierunku studiów, dalsza nauka, kariera zawodowa) i o przeszłości (tym, co wydarzyło się w przeciągu ostatnich lat), pragną spotkań z ciekawymi ludźmi, dodatkowych zajęć (artystycznych, teatralnych, językowych), wyjazdów i rozwijania własnych horyzontów (udział w wykładach na wyższych uczelniach), wyjazdów zagranicznych. Wyrażają także chęć poznania innych kultur i narodów. Poza tym, uczniowie chcą rozmawiać o swoich problemach, o sposobach komunikowania się z innymi, także z rodzicami, chcą poznać skuteczne i szybkie metody uczenia się. W celu zaspokojenia tych potrzeb w liceum zorganizowano warsztaty i terapię dla rodziców, spotkania z ciekawymi ludźmi, dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, wyjazdy do teatru i na wyższe uczelnie, wyjazdy zagraniczne do różnych krajów. Ankietowani (84%) uczniowie odpowiedzieli, że postawy promowane przez szkołę są zgodne z postawami, które uważają za ważne. Rodzice (89%) w ankietach potwierdzili, że to w jaki sposób szkoła wychowuje uczniów, odpowiada potrzebom ich dziecka.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw. Nauczyciele w wywiadzie podali przykłady działań, które kształtują pożądane społecznie postawy, m. in. uczniowie akceptują i propagują postawy i wartości ujęte w programie wychowawczym (np.: wrażliwość na ludzką krzywdę, piękno, patriotyzm i szacunek do tradycji), są inicjatorami i chętnie uczestniczą w akcjach charytatywnych, np.: "I ty możesz zostać św. Mikołajem", w zbiórce żywności w ramach Banku Żywności, a w ramach wolontariatu w działaniach organizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Zdaniem nauczycieli, uczniowie w szkole czują się bezpiecznie i dbają o bezpieczeństwo innych (szczególnie uczniów klas pierwszych), nie ma zwyczaju tzw. "fali". Bardzo wielu uczniów uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych (artystycznych, teatralnych), w czasie których przygotowują spektakle dla całej społeczności szkolnej i środowiskowej. Ponadto, wskazano inne przykłady prowadzonych działań, jak organizowanie akcji antynikotynowych w klasach i w szkole, akcji "Dzień bez przemocy", spotkań i rozmów na lekcjach wychowawczych z policjantami na temat przemocy, odpowiedzialności karnej za zażywanie i rozprowadzanie używek, warsztatów Fundacji Autonomia - "Droga kobiet - przeciwdziałanie przemocy". Z obserwacji zajęć i szkoły wynika, że nauczyciele kształtują pożądane społecznie postawy poprzez swój sposób zachowania i relacje z uczniami (m.in. używanie zwrotów grzecznościowych, zwracanie uwagi uczniom, w razie potrzeby dyscyplinowanie, pozytywne motywowanie). Nauczyciele są obowiązkowi i punktualni, uśmiechnięci, prezentują życzliwe i uprzejme podejście do uczniów. Ankietowani uczniowie odpowiedzieli, że ostatnio w szkole brali udział

w rozmowie na temat odpowiedniego zachowania: w tym semestrze (50%), w poprzednim semestrze (7%), w poprzednim roku szkolnym (32%) i w innych zajęciach, związanych z zachowaniem i relacjami z innymi ludźmi: w ostatnim miesiącu (25%), około pół roku i wcześniej (25%), kilka miesięcy temu (17%). Nauczyciele (96%) zaś twierdzą, że ostatnio w szkole miała miejsce dyskusja na temat pożądanych postaw uczniów w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy.

Działania wychowawcze podejmowane w liceum są planowane i modyfikowane, zgodnie z potrzebami uczniów oraz z ich udziałem, poniżej zostaną przytoczone argumenty potwierdzające tę tezę. Dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele podali, że uczniowie uczestniczą we współtworzeniu i modyfikowaniu działań wychowawczych. Jako przykłady podano między innymi, że uczniowie proponują terminy, miejsca i tematykę wycieczek przedmiotowych, organizację uroczystości szkolnych i klasowych oraz akcji charytatywnych, jak i samopomocowych, koleżeńskich. Uczniowie sugerują także tematykę lekcji wychowawczych, a za pośrednictwem swoich przedstawicieli w samorządzie uczniowskim włączają się w życie szkoły i organizują np. dzień samorządności, dzień pierwszaka, okolicznościowe koncerty, zgłaszają propozycje zmian w szkole, typu: otwarcie kawiarenki, ławki na korytarzach i kąciak dla oczekujących na odjazd autobusu, planują pracę szkolnych kół: PCK, LOK, Caritas i współpracę z instytucjami: świetlicą socjoterapeutyczną, Miejskim Domem Kultury, Regionalnym Muzeum, Miejsko- Powiatową Biblioteką Publiczną w Słupcy. Ankietowani (64%) uczniowie odpowiedzieli, że mają wpływ na to, jakie postawy są promowane w szkole. Nauczyciele i uczniowie w wywiadach podali, że w szkole promowane są postawy patriotyczne, społeczne, dbałość o tradycje szkoły, systematyczność w nauce, aktywność, otwartość na zmiany, kreatywność, kultura osobista, zachęcanie do pomocy i współpracy, pomoc koleżeńska (np. pomoc w przypadku nieobecności uczniów). Poza tym, od uczniów oczekuje się m.in. pilności, uczciwości, zrozumienia, umiejętności współpracy i zdrowej rywalizacji, odpowiedniego zachowania, otwartości na pomysły innych, umiejętności słuchania innych, samodzielności w nauce w szkole i poza szkołą. W szkole krzewi się tolerancję i akceptację dla innych uczniów, a także postawy obywatelskie.

Pomysły i oczekiwania uczniów mają wpływ na to, w jaki sposób w szkole kształtuje się właściwe zachowania, pożądane postawy. Pomysłodawcami są w szczególności przedstawiciele samorządu uczniowskiego i samorządu klasowego, a także wszyscy uczniowie zaangażowani w działalność społeczną. Uczniowie liceum kreują wizerunek szkoły oraz promują ją m. in. poprzez swoje sukcesy w różnych dziedzinach nauki i dyscyplinach sportu oraz klasyfikację i miejsca na uczelniach, jakie osiągają. Rodzice w wywiadzie zwrócili uwagę, że szkoła wychowuje, kształtując postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne. Na uwagę zasługuje także fakt, że w szkole nie ma przemocy i znęcania się nad innymi, eliminuje się niepotrzebne zachowania wskazując, jak ważny jest szacunek dla drugiego ucznia szczególnie rozpoczynającego edukację ponadgimnazjalną np. organizowany jest "Bal pierwszoklasisty. Szkoła wraz z rodzicami uczy odpowiedzialności za zachowanie, co przekłada się na postawy uczniów w szkole i w dalszym życiu.

Argumentem, potwierdzającym wysokie spełnianie wymagań, jest fakt, że wnioski z analizy działań wychowawczych są wdrażane. Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podali przykłady wniosków, wynikających z analizy działań wychowawczych, m.in. uczniowie chętnie uczestniczą i są inicjatorami akcji charytatywnych, np.: "I ty możesz zostać św. Mikołajem", zbiórka żywności w ramach Banku Żywności, koncerty i przedstawienia charytatywne, a w ramach wolontariatu uczestniczą w działaniach organizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Poza tym uczniowie w szkole czują się bezpiecznie i dbają o bezpieczeństwo innych (szczególnie uczniów klas pierwszych), nie ma zwyczaju tzw. "fali", czy "kocenia". Uczniowie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych (artystycznych, teatralnych), w czasie których przygotowują spektakle dla całej społeczności szkolnej i środowiskowej. Ponadto wskazano inne przykłady wykorzystania wniosków: organizowanie akcji antynikotynowych w klasach i w szkole, akcji "Dzień bez przemocy", spotkań i rozmów na lekcjach wychowawczych z policjantami na temat przemocy, odpowiedzialności karnej, prowadzono warsztaty Fundacji Autonomia - "Droga kobiet - przeciwdziałanie przemocy".

Powyższe argumenty potwierdzają, że w szkole kształtuje się postawy uczniów. Szkoła, prowadząc systematyczną diagnozę potrzeb uczniów, wdraża różnorodne działania wychowawcze odpowiadające na oczekiwania młodzieży oraz rodziców. Tym samym należy potwierdzić wysokie spełnianie wymagań.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych

Komentarz:

Wymaganie: prowadzone działania, które służą wyrównywaniu szans edukacyjnych, zostało spełnione na wysokim poziomie. Poniżej zostaną przytoczone argumenty, potwierdzające tę tezę. Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości, a nauczyciele znają możliwości swoich uczniów. Ankietowani nauczyciele odpowiedzieli, że przeprowadzają diagnozę: (80% wszystkich, a 20% większości), uczniów których uczą. Na podstawie niniejszej diagnozy uzyskują informacje, dotyczące posiadanych przez uczniów wiedzy i umiejętności oraz wskaźniki, na co należy zwrócić uwagę w dalszym kształceniu młodzieży. Poza tym, poznają zdolności, zainteresowania, możliwości i osiągnięcia oraz problemy uczniów. Zdaniem nauczycieli informacja, która wynika z diagnozy wejścia, umożliwia dobór metod pracy, organizację zajęć dodatkowych, określenie liczby godzin dydaktycznych na realizację poszczególnych tematów, by proces kształcenia był odpowiedni dla potrzeb zdiagnozowanych uczniów. Natomiast diagnoza uczniów klas drugich i trzecich informuje o zakresie opanowanego materiału, o zaległościach w odniesieniu do podstawy programowej i wymagań egzaminacyjnych, jest wskazówką do dalszej pracy. Także sprawdziany cząstkowe i próbne matury określają stan przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego, jego mocne i słabe strony. Partnerzy szkoły w wywiadzie stwierdzili, że młodzież uczęszczająca do liceum pochodzi z różnych środowisk, z miasta Słupcy i okolicznych miejscowości. Środowisko rodzinne uczniów jest zróżnicowane pod względem społecznym i ekonomicznym. Panujące w regionie bezrobocie, a tym samym poszukiwanie pracy za granicą powoduje narastające problemy społeczne. Zdaniem partnerów biorących udział w wywiadzie, patologie i zagrożenia omijają szkołę. Uczniowie, którzy wybierają liceum "wiedzą, po co do niego przychodzą", a nauczyciele stwarzają uczniom możliwości wszechstronnego rozwoju.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości. Zdaniem dyrektora uczniowie liceum, w porównaniu z innymi szkołami w mieście, pochodzą z rodzin o relatywnie lepszej sytuacji ekonomicznej. Zdarzają się pojedyncze przypadki zaniedbania, m.in. zdiagnozowane przez szkołę czynniki społeczno-ekonomiczne, jak rozbite rodziny, konflikty w rodzinie, brak kontroli nad dzieckiem, brak dobrego kontaktu z dzieckiem, czy eurosieroctwo. Dlatego szkoła prowadzi różne zajęcia pozalekcyjne umożliwiające uzupełnienie zaległości, bądź poszerzenie umiejętności i zainteresowań młodzieży. Ankietowani uczniowie odpowiedzieli, że myśląc o swoich wynikach pracy w szkole, czują, że wszystko jest w porządku (49%), wyrażają niezadowolony, że mogli zrobić więcej (40%). Natomiast ankietowani rodzice odpowiedzieli, że ich dziecko osiągnęłoby sukces, gdyby otrzymało pomoc w: nauce - (55%), działaniach społecznych (samorząd, wolontariat, działania charytatywne) - (34%), sztuce - (32%), sporcie - (27%).

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów. W opinii dyrektora szkoła w celu zwiększania szans edukacyjnych uczniów realizuje następujące projekty: teatralny (wymiana międzynarodowa); historyczny (wymiana międzynarodowa); "Peace - lekcja tolerancji"; "Czego się Jaś się nie nauczył, tego Jan nie będzie umiał."; "e-Szkoła Wielkopolska"; "Newton też był uczniem"; ponadto wycieczki przedmiotowe, językowe wyjazdy zagraniczne (Anglia, Finlandia, Włochy), zajęcia pozalekcyjne o różnym charakterze, a także wyjazdy na wykłady na wyższe uczelnie, zapraszanie na wykłady do szkoły naukowców i uznanych absolwentów oraz edukację artystyczną (w tym filharmonia i teatr). Odsetek uczniów objętych działaniami jest następujący: edukacją artystyczną są objęci wszyscy uczniowie klas drugich, projektem teatralnym około 5%, zajęciami pozalekcyjnymi około 70% uczniów. Wszyscy uczniowie posiadający opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej (dotyczące dysleksji, dysortografii i dysgrafii), mają dostosowane wymagania edukacyjne do ich indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych. Głównym celem pracy nauczycieli jest wspieranie uczniów, mających trudności w uczeniu się, umożliwienie im wyrównania szans edukacyjnych, by sprościli wymaganiom stawianym przez szkołę. Uczniowie uczestniczą w terapii pedagogicznej w ramach indywidualnych konsultacji prowadzonych z nauczycielami języka polskiego i języków obcych. Według rodziców, w szkole jest duża samoświadomość uczniów. Nauczyciele wspierają i koordynują pracę uczniów, co przekłada się na rozwój samodzielności uczniów. W szkole są zarówno bardzo zdolni, jak i mniej zdolni uczniowie, a nauczyciele zwracają uwagę na każdego ucznia. Na uwagę, zdaniem rodziców, zasługuje także fakt, że w szkole panuje przyjazna atmosfera między uczniami i nauczycielami oraz dobra współpraca między pedagogami. Ponadto, rodzice - absolwenci tej szkoły

chwalą ją i wspominają z sympatią. Dyrekcja jest otwarta na wszystkie uwagi uczniów i rodziców. Prowadzone są zajęcia pozalekcyjne zarówno wyrównawcze, jak i koła zainteresowań, także zajęcia przygotowujące do matury, do konkursów i olimpiad. Ankietowani rodzice podali, że w szkole podejmuje się starania, aby uczniowie mieli poczucie sukcesu w nauce na miarę możliwości (78%). Poza tym, rodzice zwracają uwagę na dobrze ułożony plan lekcji, równomierne rozłożenie w ciągu tygodnia przedmiotów ścisłych i humanistycznych, możliwość wyboru zajęć pozalekcyjnych. Partnerzy szkoły potwierdzają, że szkoła prowadzi różnorodne zajęcia pozalekcyjne, które umożliwiają rozwój i odniesienie sukcesu na miarę możliwości. Prowadzone są zajęcia przygotowujące do matury nie tylko na poziomie podstawowym, ale także na poziomie rozszerzonym dla coraz większej liczby zdających taką maturę uczniów. Uczniowie przygotowani są do konkursów i olimpiad, dlatego tak licznie biorą udział w eliminacjach szkolnych, regionalnych i krajowych. Efektem podejmowanych działań są m.in. sukcesy sportowe, zgłaszane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Słupcy, współzawodnictwo w różnych dyscyplinach sportu, jak koszykówka, siatkówka, piłka nożna, tenis ziemny, a także sukcesy w konkursach literackich i plastycznych organizowanych we współpracy z Miejskim Domem Kultury dla środowiska np.: "Słupeckie dni rodziny", "Wawrzynki", spotkania z ciekawymi ludźmi, uroczystości wspólnie organizowane przez szkołę i Miejsko - Powiatową Bibliotekę Publiczną na terenie szkoły. Nauczyciele historii, prowadzą lekcje również poza szkołą np. lekcje w Muzeum Regionalnym w Słupcy, odwiedzają wystawy, a spektakle teatralne (historyczne) przygotowane przez uczniów są wystawiane dla całej społeczności. Zdaniem partnerów udział młodzieży w różnych działaniach jest liczny i wszechstronny, a " rola szkoły w środowisku jest znacząca".

W szkole prowadzone są działania, uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. W opinii dyrektora, uczniowie są motywowani do pełniejszego wykorzystania swoich indywidualnych możliwości. Jako przykłady działań dyrektor podał stwarzanie możliwości rozwoju zainteresowań uczniów, pobudzanie ich aktywności umysłowej, wyobraźni, motywowanie do wykorzystania zainteresowań i uzdolnień w dalszej pracy (np. tworzenie scenariuszy uroczystości szkolnych i pozaszkolnych oraz ich prowadzenie), przyzwyczajanie do samodzielnego rozwiązywania problemów z wykorzystaniem posiadanej wiedzy; doskonalenie koncentracji uwagi, kształcenie pomysłowości, krytycyzmu, szybkiego podejmowania decyzji, rozbudzanie ciekawości poznawczej, twórczego działania i samodzielności, a także przygotowanie uczniów do konkursów, jak również udział uczniów w różnorodnych konkursach wewnątrzszkolnych i wyższego szczebla oraz wspieranie w sytuacjach trudnych. Obiektywne ocenianie jest informacją dla ucznia o jego postępach lub brakach i motywuje do dalszej pracy. Pochwała, uznanie osiągnięć, zainteresowanie się jego potencjałem naukowym sprzyja uzyskiwaniu lepszych ocen, rozwijaniu zainteresowań, zwiększeniu chęci do nauki. Ankietowani uczniowie odpowiedzieli, że nauczyciele pomagają im się uczyć, gdy mają trudności z nauką (49%), motywują wychowanków, mówiąc, że są w stanie nauczyć się nawet trudnych rzeczy (60%), twierdzą, że w nich wierzą (52%). Rodzice (40%) mają poczucie, że w szkole dziecko traktowane jest w sposób indywidualny.

W opinii nauczycieli, przykładami indywidualizacji procesu edukacji są zadania dodatkowe, zajęcia wyrównawcze, zajęcia rozwijające dla zdolnych, dostosowanie wymagań, przygotowywanie uczniów do konkursów, dostosowanie czasu do przeprowadzonego sprawdzianu, zawody sportowe i zajęcia sportowe dodatkowe dla uczniów, przygotowujących się do egzaminu na uczelnie wyższe.

Niniejsze argumenty, potwierdzają, że działania prowadzone w Liceum Ogólnokształcącym w Słupcy, które służą wyrównywaniu szans edukacyjnych, zostały spełnione na wysokim poziomie.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

Wnioski

1. Wypracowana i realizowana w szkole koncepcja pracy zapewnienia: dobry klimat i atmosferę pracy i nauki, kultywowanie tradycji szkoły, działalność artystyczną uczniów oraz wymianę międzynarodową.
2. Systematyczna diagnoza i analiza osiągnięć uczniów zapewnia opanowanie wiedzy i umiejętności, wynikających z realizowanej podstawy programowej, na miarę ich możliwości rozwojowych.
3. Procesy edukacyjne są planowane a ich realizacja monitorowana i udoskonalana.
4. Szkoła poprzez wdrażane działania wychowawcze (szczególnie patriotyczne i obywatelskie) kształtuje postawy uczniów zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami rodziców.
5. Dobre warunki lokalowe stwarzają możliwości rozwoju.
6. Szkoła jest placówką bezpieczną i współpracującą z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
7. Nauczyciele współdziałają ze sobą w realizacji przedsięwzięć na rzecz rozwoju uczniów i szkoły.
8. Cała społeczność szkolna czuje się odpowiedzialna za przestrzeganie wprowadzonych zasad kształtujących postawy uczniów, kontynuując proces wychowawczy podjęty przez rodziców- absolwentów liceum.
9. Szkoła pomaga uczniom w określaniu swojego potencjału i stwarza warunki do rozwoju zgodnie z ich możliwościami psychofizycznymi.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	A
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	B
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	B
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	A
Kształtuje się postawy uczniów	B
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B

Raport sporządzili:

Jarosław Jankowski

Krystyna Podlasińska-Szajkowska

Kurator Oświaty:

Wersja pełna raportu dostępna pod adresem: www.platforma.npseo.pl/summary/htmlReport/id/3444.